

Osnovna šola Hudinja

KOŠARKA NA NAŠI ŠOLI

Avtorja:

Žiga HERGA, 8. a

Nik VUKSANOVIČ, 8. a

Mentorica:

Lidija ULAGA,

profesorica razrednega pouka

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2009

KOŠARKA NA

NAŠI ŠOLI

Šifra: KOŠ

Razred: 8.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2009

POVZETEK

"Košarka je najboljša med vsemi igrami! Ne, to je najslabša med vsemi igrami! Ne, to je igra norosti! V sekundi se spremeni iz poletnega upanja v zimski obup. Povzdigne nas v nebesa, spusti nas v prepad! "

(Leonard Koppett, ameriški publicist)

Ja, vse to je košarka lahko. Za naju je to vsekakor najboljša med vsemi igrami. Zato sva z letošnjo raziskovalno nalogo želela poseči v ta šport. Najprej sva poiskala strokovno literaturo in jo pregledala. Nato sva postavila hipoteze, ki sva jih z obdelavo anketnega vprašalnika, katerega sva razdelila med učence tretje triade, nato bodisi potrdila bodisi ovrgla. Ugotovila sva, da imajo tudi najini vrstniki na šoli košarko radi, čeprav je takšnih manj, kot sva pričakovala. Ljubitelji košarke le to najraje igrajo s prijatelji v prostem času. Kar nekaj učencev se s košarko ukvarja malce bolj profesionalno in jo trenira. Med njimi sva tudi midva. Večina nas trikrat na teden trenira v košarkarskem klubu Keleja. Ker si želimo postati dobri košarkarji, smo se pripravljani odreči prostemu času. Oziroma, bolje rečeno, prosti čas preživljamo aktivno, zanimivo, v družbi prijateljev, torej treniramo košarko. Pri igri se poistovetimo s svojimi vzorniki, ki so nam dodatna motivacija na poti do uspehov.

ZAHVALA

Na začetku bi se rada zahvalila najini mentorici g. Lidiji Ulaga, ki naju je vodila pri nastajanju najine raziskovalne naloge. Rada bi se zahvalila g. Bibič Matiju, ki si je vzel čas in nama odgovoril na nekaj vprašanj. Hvala tudi vsem učencem od sedmega do devetega razreda Osnovne šole Hudinja, ki so izpolnili najin anketni vprašalnik in nama tako pomagali priti do podatkov.

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Namen raziskovalne naloge.....	1
1.2	Hipoteze	1
1.3	Metode dela	1
1.3.1	Delo z literaturo.....	1
1.3.2	Anketa	2
1.3.3	Analiza statističnih podatkov	2
1.3.4	Intervju	2
2	TEORETIČNI DEL NALOGE.....	3
2.1	Kaj je košarka?	3
2.2	Zgodovina košarke	3
2.2.1	Kako je košarka sploh nastala?	3
2.2.2	Začetek košarke: Springfield (ZDA).....	5
2.2.3	Razvoj košarke v Evropi	6
2.2.4	Razvoj košarke v Jugoslaviji.....	7
2.2.5	Košarka v Sloveniji	8
2.2.6	Košarka v samostojni Sloveniji.....	8
2.2.7	Košarka danes	9
2.2.8	Košarka jutri	10
3	EKSPERIMENTALNI DEL NALOGE.....	11
3.1	Analiza ankete	11
3.1.1	Priljubljenost košarke	11
3.1.2	Ukvarjanje s košarko	11
3.1.3	Priljubljenost košarke med fanti in dekleti.....	12
3.1.4	Košarka in vzorniki	12
3.1.5	Treningi in klubi.....	13
3.1.6	Gledanje tekem državnega prvenstva.....	13
3.1.7	Poznavanje pravil košarke.....	14
3.1.8	Košarkarski vzornik	14
3.2	Intervju s trenerjem košarke	15
4	ZAKLJUČEK	16
5	SEZNAM UPORABLJENIH VIROV	17
5.1	Seznam literature.....	17
5.2	Seznam slikovnih virov	17
6	PRILOGE	18

1 UVOD

Košarka je moštven, dinamičen in hiter šport, pri katerem si dve moštvi s po petimi igralci prizadevata čim večkrat doseči točke z metom žoge skozi obroč(koš). Posebna je v tem, da si jo je nekdo izmislil in se ni razvila iz kakšne druge oblike športa.

Nama je košarka najljubši šport in nama zelo veliko pomeni. Igrava jo kadar le lahko in se je nikoli ne naveličava. Želiva postati dobra košarkaša. Veva, da mora imeti dober košarkaš v sebi borbenost, mora biti priden, delaven, marljiv, pa tudi inteligenčen, saj je treba pri košarki tudi veliko razmišljati. Nekaj teh lastnosti imava že v sebi, za ostale pa se trudiva in jih z igranjem košarke pridno pridobivava. Veva, da je košarka igra, ki ponuja vsakemu izmed nas uspeha željnih, da vadi sam ali s prijateljem na igrišču za šolo ali kar na domačem dvorišču. Midva sva se odločila, da košarko vadiva aktivno, saj nama igra s prijatelji ni dovolj. Košarko trenirava že tri leta. Sva člana košarkarskega kluba Keleja. Treninge imava trikrat na teden.

1.1 Namen raziskovalne naloge

Ker sva tako zagrizena košarkarja, naju je zanimalo, kakšno je zanimanje za košarko med najinimi vrstniki naše šole. Zanimalo naju je, ali imajo tudi oni radi košarko, kako se ukvarjajo z njo, če se, če poznajo pravila tega športa in če imajo morda kakšne košarkaške vzornike.

1.2 Hipoteze

Na začetku raziskovalnega dela sva si postavila naslednje hipoteze:

- *Za večino učencev je košarka priljubljen šport*
- *Večina učencev se s košarko ukvarja tako, da jo občasno igra s prijatelji*
- *Tekme slovenskega državnega prvenstva niso množično obiskane*
- *Dekletom košarka v večji meri ni všeč kot fantom*
- *Učenci, ki košarko trenirajo, imajo košarkarske vzornike*

1.3 Metode dela

Pri raziskovalnem delu sva uporabljala naslednje metode dela:

- delo z literaturo,
- anketa,
- analiza statističnih podatkov,
- intervju.

Uporaba različnih metod nama je omogočila kvalitetnejšo raziskavo, primerjavo rezultatov ter boljše vrednotenje le teh.

1.3.1 Delo z literaturo

Ena temeljnih vrednot vsakega raziskovalnega dela je iskanje in uporaba obstoječe literature. V literaturi sva našla osnovne podatke o košarki, ki sva jih ob anketi še dodatno analizirala.

1.3.2 Anketa

Anketa je oblika dela, ki nam je omogočila pridobiti podatke o poznavanju košarke med svojimi vrstniki. Anketo sva izvedla med učenci zadnje triade na naši šoli. Odgovore sva analizirala in ter izdelala tabele in grafikone.

1.3.3 Analiza statističnih podatkov

Rezultate ankete sva statistično obdelala in ob tem potrdila oziroma zavrnila v začetku postavljene hipoteze.

1.3.4 Intervju

Gre za metodo dela, kjer pridobivamo informacije skozi pogovor z neko osebo. V najinem primeru sva se pogovarjala z najinim trenerjem.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1 Kaj je košarka?

Košarka je moštveni šport, pri katerem si dve moštvi s po petimi igralci prizadevata čim večkrat doseči točke z metom žoge skozi obroč (koš). Na različnih tekmah sta dva ali trije sodniki. Če ekipa zmaga dobi dve točki, če pa izgubi ne dobi nobene. V košarki ni neodločenega izida in zato se pri enakem rezultatu igrajo podaljški. Košarka je pretežno dvoranski šport, ki se jo igra na posebnem igrišču, a v zadnjem času se je uvedla tudi ulična košarka ali "street ball", ki se igra zunaj na asfaltu. Ker je igra dinamična in hitra, je zelo priljubljena, predvsem v Evropi, ZDA, Južni Ameriki, Aziji in državah nekdanje Sovjetske zveze.

2.2 Zgodovina košarke

2.2.1 Kako je košarka sploh nastala?

Zgodovinarji športa so že zelo zgodaj začeli raziskovati elemente, igre, ki naj bi bili podobni košarki. Raziskovali so daleč nazaj v človeško zgodovino in v nekaterih igrah odkrili elemente, ki nekoliko spominjajo na košarko. Izsledki so pomembni in zanimivi, vendar s sodobno košarko in njenim nastankom niso povezani.

Igro z žogo so poznala že kulturna ljudstva Južne in srednje Amerike pred 3400 leti. V Mehiki so izkopali ostanke igrišča, katerega izvor sega v predkolumbsko Ameriko, približno 1400 p. n. š. Odkritja dokazujejo, da so velika igrišča uporabljali že zelo zgodaj in da so se skoraj v celoti ohranila do prihoda španskih osvajalcev v 16. stoletju.

Predvidevajo, da so Azteki in Maji poznali igro, pri kateri so morali potisniti gumijast predmet skozi obroč, pritrjen na stebru. Igra je bila izredno groba in nekoliko podobna današnji košarki. Po zapisih sodeč so takšno igro poznali tudi Indijanci.

Podobno igro so poznali tudi v Evropi, natančneje, v francoskih pokrajinah Bretanije in Normandije. Imenovala se je "cholangea".

Igrali so jo na velikem igrišču, dolgem tudi do 300m, ki je imelo na sredini pokrit obroč. Naloga igralcev je bila, da vržejo od 3 do 4 kilograme težko žogo v ta obroč. O pravilih in rezultatih te igre je bilo zelo malo virov.

Ena od predhodnic košarkarske igre se je imenovala "korbball".

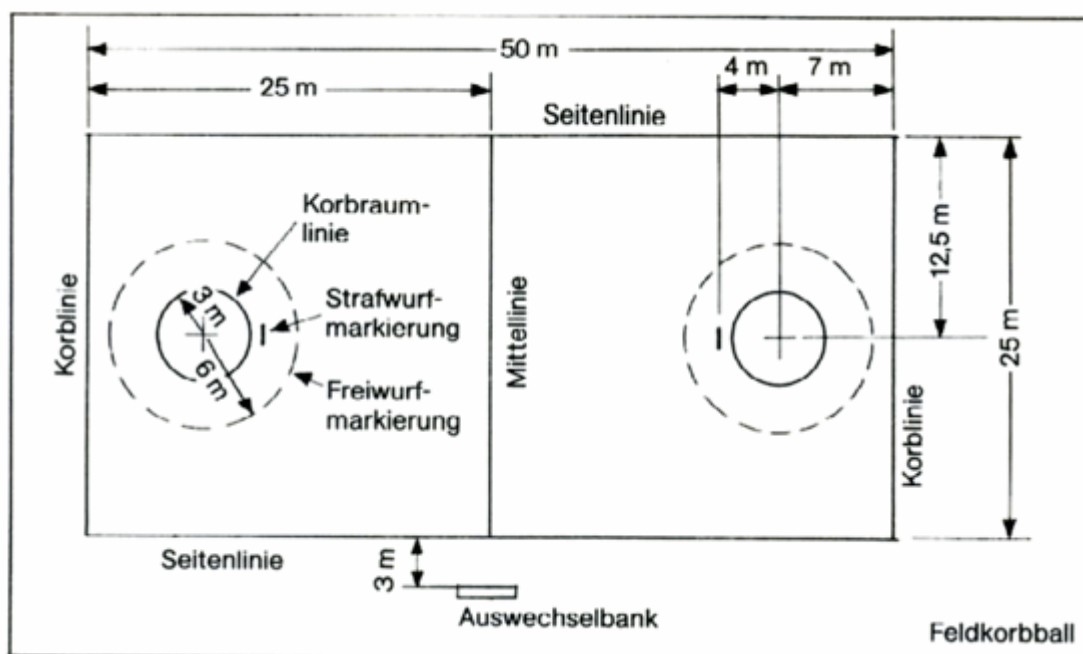
Slika 1: Prizor s tekme v korbball-u leta 1892

Korbball je bila zelo priljubljena igra v Nemčiji okoli leta 1850. Že takrat so jo uvedli v gimnastične dvorane. Velike zasluge pripisujejo graditelju telovadnic v Nemčiji Ottu Hermanu Klugeu, saj je pri načrtovanju vanje postavil tudi koše za korbball. Igra je bila v osnovnošolskem programu, med obema vojnoma pa se je razvila v ekipno športno igro. Prevladovala je predvsem v šolah, gimnastičnih in športnih društvih Nemčije, Avstrije, Švice in Nizozemske. Igrale so jo tudi ženske.

Slika 2: Ženske pri igranju korbball-a

Korbball so igrali na začetku 20. stoletja tudi na naših šolah, v krajih, ki so bili pod vplivom avstro-ogrskega šolskega sistema. Korbball so igrali na prostem in v dvorani, mere pa so se spreminjale (od 75x30m do 22x10m).

Slika 3: Igrišče za korbball

Vsako moštvo je imelo sedem igralcev, šest jih je igralo v "polju", eden pa je branil "koš" v polju pred stebrom. Sestava igralcev v polju: trije napadalci, en vezni igralec in dva branilca. Igra se je začela na sredini igrišča in je trajala dvakrat po 15 minut. Vmes je bil 10 minutni odmor.

Kasneje so mnogi korbball identificirali s košarko, čeprav se igrišče, koši in pravila močno razlikujejo.

2.2.2 Začetek košarke: Springfield (ZDA)

Košarka, predhodnica današnje igre, je nastala povsem naključno. Springfield je mesto, kjer so jo leta 1891 začeli prvič igrati. Dr. James Naismith je dobil nalogo, da razvije povsem novo igro, ko mora ustrezati naslednjim zahtevam:

- Igrati jo je mogoče na vseh šolskih športnih igriščih.
- Privlačna naj bo zaradi žoge.
- Igra naj ima stalno "tarčo" (cilj).
- Izmenično mora razvijati elementa napada in obrambe.

Slika 4: Dr. James Naismith

Dr. James Naismith je veliko razmišljal o tem in tako postavil pet temeljnih načel bodoče igre:

- Žoga naj bo okrogla, velika, a lahka za upravljanje z rokami.
- Vsak igralec se lahko giblje na katerem koli mestu na igrišču in sprejme žogo v vsakem trenutku.
- Žogo nositi in z njo teči ni dovoljeno.
- Med dvema skupinama igralcev v igri ne sme biti neposrednega telesnega stika.
- "Tarča" za met žoge naj bo majhnih velikosti, nekoliko dvignjena od tal in postavljena v obliki vodoravnih vrat.

Študenti so dotlej poznali le rugby in težko jajčasto žogo, igralci pa so se med seboj grobo prerivali. Zato je bila skrb dr. Naismitha, ali se bo nova igra razvijala v drugo smer, povsem razumljiva.

Ko je že skoraj obupal, je nenadoma začel metati žogo za rugby v koš za smeti. Tako se je rodila nova igra, imenovana košarka.

Kmalu zatem so v gimnastični dvorani pritrdili na balkon dve košari za breskve in pričeli igrati. Toda začetek je bil nespodbuden, saj so se košare polomile že po prvih silovitih naletih močnih fantov.

Kasneje so košare dvignili, pojavile pa so se nove težave. Jajčasta žoga za rugby, s katero so sprva igrali, je po vsakem zadetku ostala v košari.

Prve tekme so igrali decembra 1891. V vsaki ekipi je bilo devet igralcev, ker je bilo v razredu dr. Naismitha po naključju osemnajst študentov. Ščasoma so si igralci sami naredili okroglo in manjšo žogo. Košari so odstranili dno, ji s tem dali obliko današnjega koša in zmanjšali število igralcev na pet. **Igra je postala podobna današnji košarki!**

Privlačila je vedno več igralcev. Igro so občudovali z balkona in pri tem zelo uživali; predvsem takrat, ko so igralcem nagajali z ustavljanjem žoge tik pred košem. To so kasneje preprečili tako, da so koš pritrdili na desko.

Kasneje je dr. Naismith sestavil tudi pravila za igro. Ta so bila sledeča:

- Žoga je lahko vržena v katerokoli smer z eno ali dvema rokama.
- Žoga je lahko odbita v katero koli smer z eno ali dvema rokama, vendar nikoli s pestjo.
- Igralec ne sme teči z žogo. Igralec mora vreči žogo z mesta, kjer jo je ujel. Le če jo je ujel v teku, lahko naredi korake, ko se poskuša ustaviti.
- Žogo je potrebno držati z dlanmi. Telo ali roke se ne smejo uporabljati za držanje žoge.
- Porivanje, držanje, zaletavanje direktno z ramo, spotikanje ali udarjanje igralca nasprotnega moštva ni dovoljeno. Prvo tako dejanje se šteje kot napaka. Drugo tako dejanje igralca izključi iz igre do prve dosežene točke. Če pa je bilo očitno vidno, da je želel poškodovati igralca, se ga izključi iz igre do konca tekme in menjava ni dovoljena.
- Napaka je udarec žoge s pestjo, neupoštevanje pravila v 3. in 4. alineji ter pravila opisanega v 5. alineji.
- Če katerakoli ekipa naredi tri zaporedne napake, se nasprotnemu moštvu prišteje točka.
- Točka se šteje, če je žoga vržena s tal in le ta ostane v košu. Če žoga za trenutek obstane na robu koša in obrambni igralec zatrese koš, se prišteje točka.
- Če gre žoga v avt, jo v igrišče nazaj vrže oseba, ki se jo prva dotakne. Če pride do nesporazuma jo naravnost v igrišče vrže sodnik. Čas za vrnitev žoge v igro je 5 sekund in če ta čas preteče, se žoga dodeli nasprotnemu moštvu. Če katero moštvo namerno zadržuje žogo v avtu, mu sodnik dosodi prekršek.
- Sodnik bo sledil napakam in opozoril igralca o treh zaporednih napakah. Sodnik ima moč, da igralca izključi iz igre.
- Drugi sodnik bo ocenjeval, kdaj je žoga v igri, kateri strani pripada in pazil na čas. On določa, kdaj je dosežena točka in štetje le teh.
- Igralni čas je 2x15 minut in 5 minut pavze med polčasoma.
- Ekipa, ki doseže več točk v tem času, je proglašena za zmagovalca. Če je rezultat izenačen, se ob strinjanju obeh ekip tekma lahko nadaljuje do prve dosežene točke.

Uspeh je bil tako velik, da so pravila nove igre 15. februarja 1892 objavili v šolskem časniku Triangle. Naslov je bil "Neka nova igra". Januarja 1892 je eden od študentov predlagal, da bi novo igro poimenovali kar "Naismith ball", vendar je avtor to odklonil. Tako je igra dobila ime basketball.

S pravili dr. Naismitha je bila dokončno zaznamovana nova športna igra, ki se je bliskovito razširila po ZDA. Kmalu so ustanovili prve košarkarske klube, košarko so uvrstili v program telesnovzgojnega urjenja v ameriški vojski, kar je v precejšnji meri vplivalo na priljubljenost košarke v ZDA in drugje.

Košarko so v druge države pospešeno širili študenti iz collegeov. Iz ZDA se je hitro razširjala na vse strani sveta.

2.2.3 Razvoj košarke v Evropi

Košarko so najprej igrali v Ženevi in to že leta 1892 na šoli, ki je bila podružnica Springfield Collegea. Ženeva je tako postala središče igranja košarke v Evropi.

Hitro se je širila tudi v druge države: Anglijo, Nizozemsko, Češko, Francijo, Nemčijo,... Leta 1897 je bila odigrana prva tekma na Češkem in sicer po ameriških, takrat edinih znanih pravilih. Naslednje leto so odigrali prvo tekmo v Parizu.

Čeprav je bilo v tem času že nekaj velikih košarkarskih središč, se košarka ni mogla tako razviti kot v ZDA. Vzroki za to so bili različni ekonomski, družbeni in politični položaji

evropskih držav. Zanimivo pa je tudi, da so nekateri Nemci, Čehi in Angleži mislili, da je košarkarska igra primerna le za žensko mladino.

Zelo hitro pa se je začela košarka širiti po prvi svetovni vojni. Ameriški vojaki so v deželah, kjer so bili, začeli graditi igrišča in igrati košarko. Tako so Američani navdušili Italijane in Francoze. Francozi so leta 1919 odigrali prve mednarodne tekme z ameriško vojaško reprezentanco. V teh letih se je košarka hitro razširila po vzhodnoevropskih državah, posebno na Poljskem in v tedanji Sovjetski zvezi.

Število privrženecv košarke je iz leta v leto raslo, zato so začeli premišljevati tudi o tem, da bi jo uvrstili v olimpijski program. Prvič so jo predstavili na III. olimpijskih igrah leta 1904 v Saint Louisu (ZDA), kjer so v predstavitvenih tekmah med seboj igrala ameriška mesta. Zmagalo je moštvo Bufallo.

Ponovno je bila košarka predstavljena na olimpijskih igrah v Parizu leta 1924. Takrat so nekatere košarkarske zveze zahtevale, da bi jo uvrstili v prihodnje olimpijske programe. Enako zahtevo so izrazili tudi na naslednjih olimpijskih igrah v Amsterdamu, vendar tudi tokrat neuspešno. Šele ko je bila leta 1932 ustanovljena FIBA (Federation International Basketball Amateurs), so ponovno poskusili in uspeli.

Že na olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936 je bila košarka v uradnem programu – sodelovalo je 21 držav. Zlato olimpijsko medaljo so prejele Združene države Amerike, srebrno Kanada, bronasto pa Mehika.

Od tega dogodka dalje je košarka zastopana na vseh olimpijskih igrah vse do danes.

2.2.4 Razvoj košarke v Jugoslaviji

Po vrnitvi s študija v Franciji in na Češkem so beograjski študenti prvi začeli igrati košarko tudi v Jugoslaviji. To je bilo leta 1922. Prve koše in zasilno igrišče so postavili na dvorišču II. moške gimnazije, na prostoru, kjer je danes uredništvo časopisa Politika. Istega leta je prišel iz Pariza grof William Wieland, ameriški strokovnjak, ki ga je poslala organizacija Liga Rdečega križa, da bi seznanil tečajnike s športnimi igrami ameriškega izvora. Tečajnike je učil košarke v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Splitu. Prva pravila so natisnili v Beogradu leta 1924.

V večji meri pa se košarka ni mogla razširiti, ker so jo igrali samo srednješolci. Tudi prva tekma v Beogradu je bila med njimi in člani društva Sokol. Košarka se ni uvrstila v program telesne vzgoje, zato se ni mogla uveljaviti. Mladi so se ponovno navdušili za to igro po letu 1931. Študenti, ki so študirali na Češkem, so po prihodu domov igrali igro "žoganje v koš", kasneje pa so jo poimenovali "koškanje". Šele 1932 so jo začeli poimenovati z današnjim imenom.

Leta 1936 so odigrali prve tekme. Prvo prvenstvo je bilo leta 1940 v Borovu, vendar so bile pred tem v Skopju leta 1936 odigrane tekme neuradnega prvenstva. Prvo mesto je zasedlo moštvo Zagreb II, po zmagi nad Beogradom X. Ta moštva so delovala v sokolskih društvih. Tudi prvo uradno prvenstvo v Borovu so pripravila sokolska društva. Sodelovala so društva: Zagreb, Sušak (današnja Reka), Zrenjanin, Karlovac, Beograd in Osijek. Na območju nekdanje države Jugoslavije je prvi državni prvak postalo društvo Zagreb, ki je v finalni tekmi z izidom 46:12 premagalo Sušak.

Desetletja po 2. svetovni vojni so v tedanji Jugoslaviji prinesla močan razmah košarke. Oblikovali so se številni košarkarski klubi z moškimi in ženskimi ekipami. Nastali sta močni košarkarski ligi, vedno vidnejši uspehi reprezentanc na mednarodnih turnirjih pa sta precej povečali priljubljenost tega športa. Najvidnejši rezultati so gotovo osvojitve svetovnih prvakov med moškimi v l. 1970 (Ljubljana), 1978 (Manila, Filipini) in 1990 (Buenos Aires, Argentina), olimpijski zmagovalci 1980 (Moskva, SZ) ter srebrna medalja med ženskimi ekipami na olimpijskem turnirju v Seulu in svetovnem prvenstvu 1990 (Kuala Lumpur, Malezija).

Slika 5: Moštvo Olympia iz leta 1954

2.2.5 Košarka v Sloveniji

V Sloveniji naj bi košarko začeli igrati leta 1920. Košarkarsko igro je pri nas uvedel Ciril Hočevnar, ki je bil učitelj telovadbe v Mariboru. Leta 1920 je dobil knjigi s Češke, kjer so bila zapisana pravila in tehnika košarkarske igre. Leta 1925 so s Češke prinesli novo igro – odbojko. Na košarko pa so nekaj let pozabili. Pred drugo svetovno vojno naj bi v Jugoslaviji leta 1940 organizirali prvo državno prvenstvo. Nastopali so člani, članice, mladinci in mladinke. Sodelovalo je šest ekip; iz Zagreba, Beograda, Karlovca, Suška in Zrenjanina. Leta 1945 sta bila ustanovljena dva ljubljanska kluba: Fizikulturno društvo Udarniki in Fizikulturno društvo Svoboda. Ti dve ekipi sta se med seboj prvič srečali na prijateljski tekmi leta 1946. Zmagalo je društvo Svoboda z izidom 37:14. Pri udarnikih so bili po tem porazu tako razočarani, da so moško košarkarsko ekipo razpustili. Prvo gostovanje društva Svoboda je bilo na Reki pri klubu Torpedo leta 1946. Zmagal je Torpedo z izidom 92:12. Zanimivost te tekme je bila, da je Svoboda stalno igrala s tremi igralci v obrambi in dvema igralcema v napadu. Na povratni tekmi v Ljubljani je slavil Torpedo z rezultatom 36:12.

V uspehih jugoslovanske košarke v letih 1950 – 1991 so pomembno vlogo odigrali tudi športniki in športnice iz Slovenije.

2.2.6 Košarka v samostojni Sloveniji

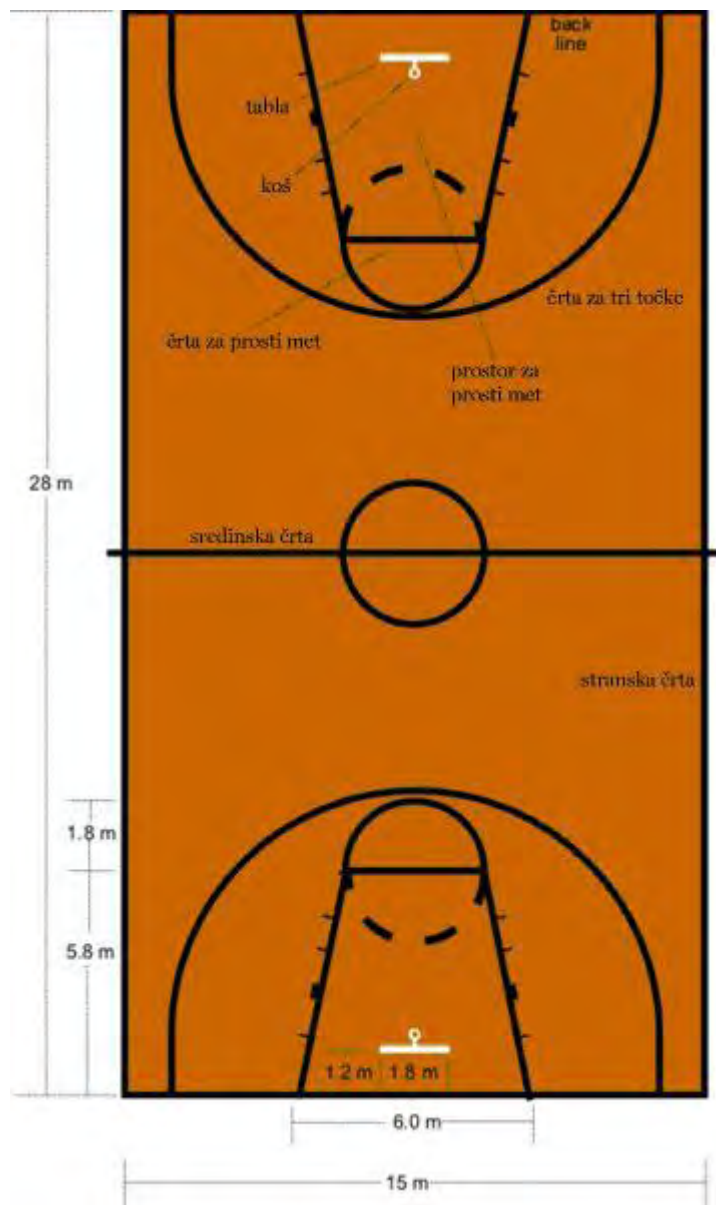
Z razpadom Jugoslavije so se poleg veselja zaradi dolgo izpolnjenih sanj pojavile tudi nekatere težave. Svet in s tem mednarodno košarkarsko organizacijo je bilo potrebno prepričati, da je Slovenija res samostojna, mirna in varna država in da so v njej vsi pogoji za nemoteno športno vzgojo, tekmovanja ter da je Slovenija tudi pod lastno zastavo sposobna nastopati na mednarodnem prizorišču. Na srečo je to mladi Sloveniji uspelo in tako je bilo v sezoni 1991/92 organizirano slovensko državno prvenstvo, sestavljene pa so bile tudi prve samostojne slovenske reprezentance. Slovenija je bila 19. februarja 1992 uradno sprejeta v mednarodno košarkarsko organizacijo. S tem so bili dani pogoji za nastope po vsej Evropi in svetu. Sprva je bilo kar nekaj težav. Slovenija je zaradi bližine vojne na prostoru bivše Jugoslavije veljala za rizično državo in zato je tudi košarkarska Evropa ni sprejela kar čez noč. Zato so košarkarji Smelta Olimpije na začetku svojih nastopanj v evropskih pokalih morali kot domača ekipa igrati v sosednji Italiji. Vendar sta Evropa in svet hitro spoznala, da Slovenija ni Slavonija ali celo Slovaška (te zamenjave so bile zelo pogoste) in tako so tudi slovenski ljubitelji košarke lahko v svojih dvoranah pozdravili najboljše tuje igralce. Vendar pa so se slovenski klubi bolj posvetili lastnemu prvenstvu, v katerem je bilo odigranih kar nekaj tekem.

Leta 2000 pa je slovenska košarka naredila še en pomemben korak-nastopanje v Evroligi in Superligi.

2.2.7 Košarka danes

Za današnjo igro je značilno, da je hitra, gibljiva in predvsem zelo napadalna, tako v napadu kot v obrambi.

Osnovna rekvizita igranja košarke sta žoga in igrišče. Igrišče mora biti ravno, dolgo 28 metrov in široko 15 metrov. Na igrišču se nahajata koša s tablo, obročem, mrežico in linije.

Slika 6: Igrišče današnje košarke

Metalni obroč je 3.05 metra od tal. Žoga za moške ima obseg med 749 in 780 mm(velikost 7) in tehta od 567 do 650g, žoga za ženske ima obseg med 724 in 737 mm(velikost 6) in tehta od 510 do 567g.

Košarkarsko ekipo sestavlja 5 glavnih in 7 rezervnih igralcev. Število menjav je neomejeno, izvajajo pa se ob prekinitvah. Koš je vreden dve točki, met z razdalje vsaj 6.25 metra pa tri točke. Igra obsega štiri četrtine po deset minut, meri se dejanski čas igre.

Slika 7: Prizor s košarkarske tekme

Današnja taktika v napadu je hiter prenos žoge in različne akcije, da pridejo igralci do lažje pozicije za met na koš. V obrambi pa se izvajajo različne postavitve glede na napad nasprotnika. Variante obrambne igre so: igra mož na moža, različne conske obrambe in dvorjenje igralca, ki ima žogo.

2.2.8 Košarka jutri

Kakšna bo košarka jutri? Njen razvoj bo zahteval, da igralci dosežejo večje hitrost, boljše obvladovanje žoge, boljši met na koš, sprejem žoge in hitrejši prenos igre na nasprotno polovico. Trenerji bodo morali veliko bolj razvijati gibljivost (pomembno glede telesne višine igralcev), koordinacijo in eksplozivno moč. Vse te sposobnosti so združljive s hitrostjo in so zelo pomembne. Obramba bo temeljila na visokem in agresivnem pritisku na žogo. Učinkovita obramba bo takrat, ko bodo igralci znali odigrati obrambo na vseh položajih od ena do pet. Igralci ne bodo smeli dovoliti neoviranega meta in podaje, nenehno bodo pritiskali na igralca z žogo in ustavljali hitre protinapade. Igra se bo razširila po vsem prostoru, zato bo veliko več agresivnosti in stika med nasprotnimi igralci. Vedno bolj se bo igrala t.i. kontaktna igra, kakršno danes že poznamo v Ameriki.

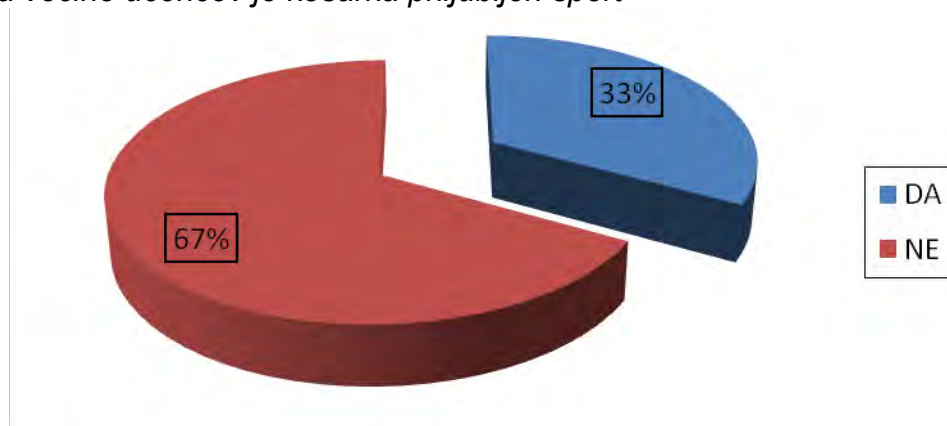
3 EKSPERIMENTALNI DEL NALOGE

3.1 Analiza ankete

Anketo sva izvedla v tretji triadi Osnovne šole Hudinja, torej v sedmih, osmih in devetih razredih. Podatke sva zbirala z anonimnim anketnim vprašalnikom, ki je vseboval sedem vprašanj. Anketo je reševalo 112 učencev. Rezultate ankete prikazujeva z grafi.

3.1.1 Priljubljenost košarke

- Za večino učencev je košarka priljubljen šport

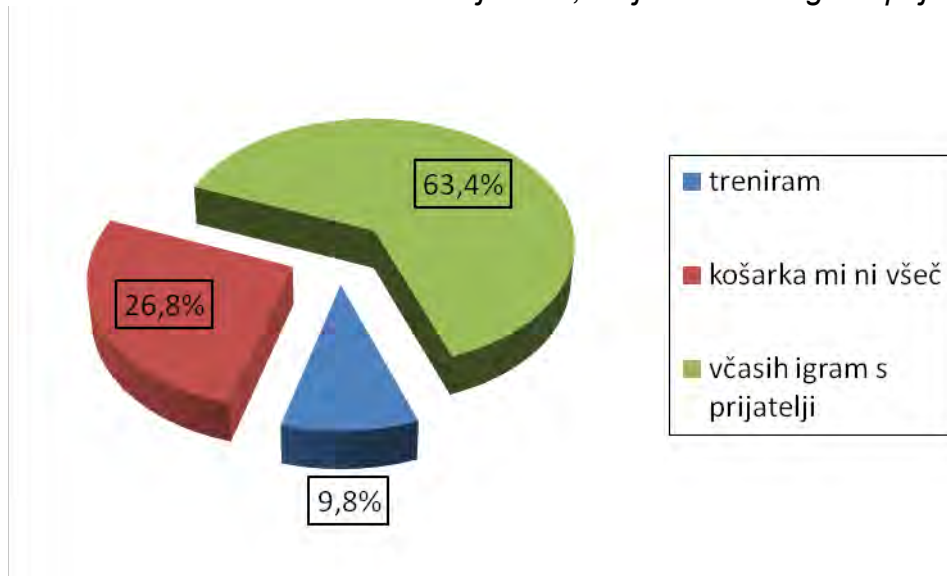

Graf 1

Pri prvem vprašanju, v katerem sva skušala ugotoviti, kakšna je priljubljenost košarke med učenci naše šole, so se lahko anketiranci odločili za enega od dveh ponujenih odgovorov. 33% anketirancev je odgovorilo, da je košarka njihov najljubši šport, 67% pa ima raje druge športe ali pa sploh nobenega, torej jim košarka ni priljubljen šport. Vprašanje je ovrglo najino hipotezo o priljubljenosti tega športa.

3.1.2 Ukvarjanje s košarko

- Večina učencev se s košarko ukvarja tako, da jo občasno igra s prijatelji

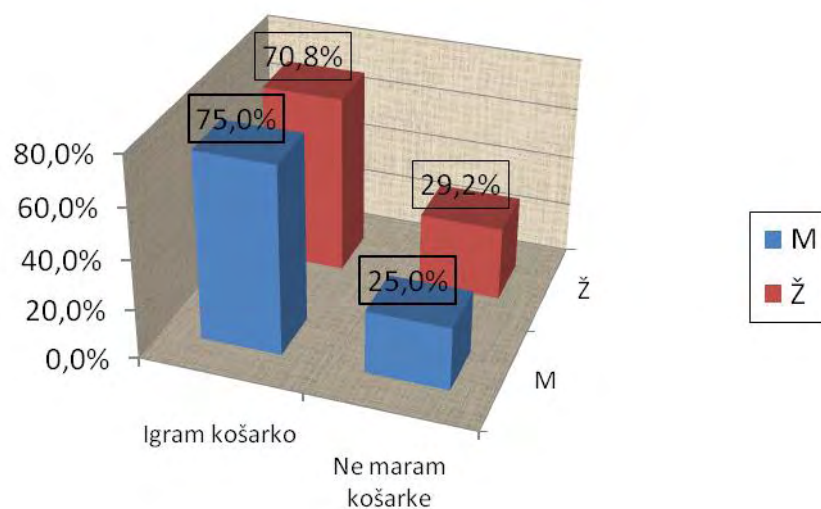
Graf 2

Zanimalo naju je, ali je med učenci košarka tako močno priljubljena, da se s košarko tudi ukvarjajo in jo morda celo trenirajo. Presenetilo naju je, da je kar 26,8% učencev odgovorilo, da jim košarka ni všeč. Največ učencem, kar 63,4% košarka pomeni vrsto sprostitve in jo najraje igrajo s prijatelji. Skoraj 10% pa košarka pomeni nekaj več, zato so se odločili za aktivnejše ukvarjanje z njo in jo trenirajo.

Odgovori na to vprašanje so potrdili najino hipotezo, da večini učencev košarka pomeni druženje s prijatelji.

3.1.3 Priljubljenost košarke med fanti in dekleti

- Dekletom košarka v večji meri ni všeč kot fantom

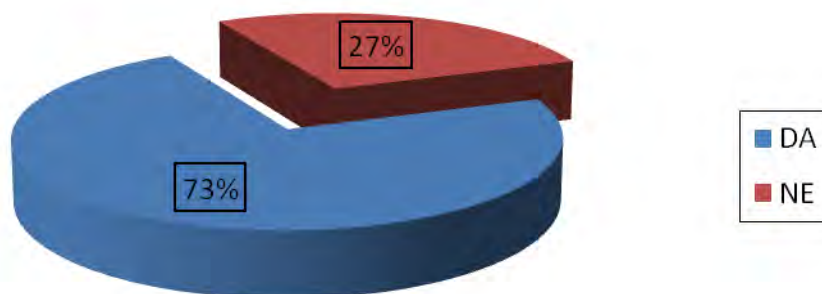

Graf 2a

Predvidevala sva, da bodo dekleta v večji meri kot fantje obkrožila ponujeni odgovor "košarka mi ni všeč". Rezultati ankete pa so pokazali, da ni očitne razlike v interesu do košarke v odvisnosti od spola, zato to najino hipotezo ovrže.

3.1.4 Košarka in vzorniki

- Učenci, ki košarko trenirajo, imajo košarkarske vzornike

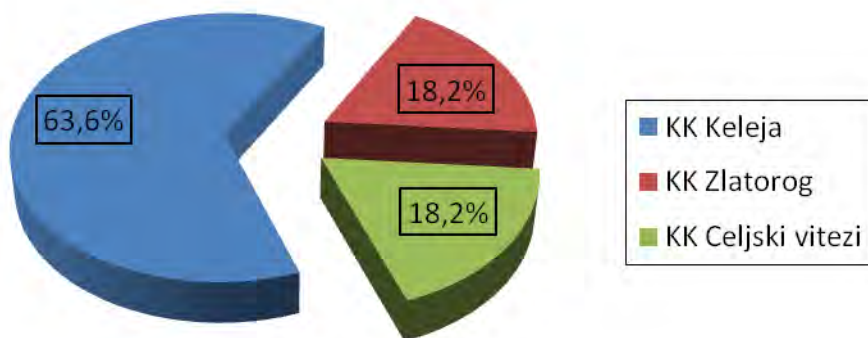

Graf 2b

Sanje vsakega mladega košarkarja so biti dober, morda celo najboljši, nastopati v odličnih moštvih in dosegati odlične rezultate. Zato pogosto iščemo vzornike. Tako kot midva, imajo tudi najini vrstniki, ki trenirajo košarko, košarkarske vzornike. Takih je kar 73%. Kot vzorniki se pojavljajo znani košarkarji. To so: Michael Jordan, Lebron James, Dwyne Jordan, Steve Nash, Kobe Bryant, pa tudi slovenski košarkar Slavko Kotnik. Kar šest učencev, ki trenira košarko, pa ima vzornika tako rekoč med sebi enakimi. Njihov vzornik je namreč učenec devetega razreda Branko Zorič. Na šoli je poznan je kot dober košarkar in se istovetijo z njim. Eden izmed učencev pa je vzornik kar sam sebi.

Analiza podatkov je torej pokazala, da lahko najino hipotezo o košarkarskih vzornikih potrdi.

3.1.5 Treningi in klubi

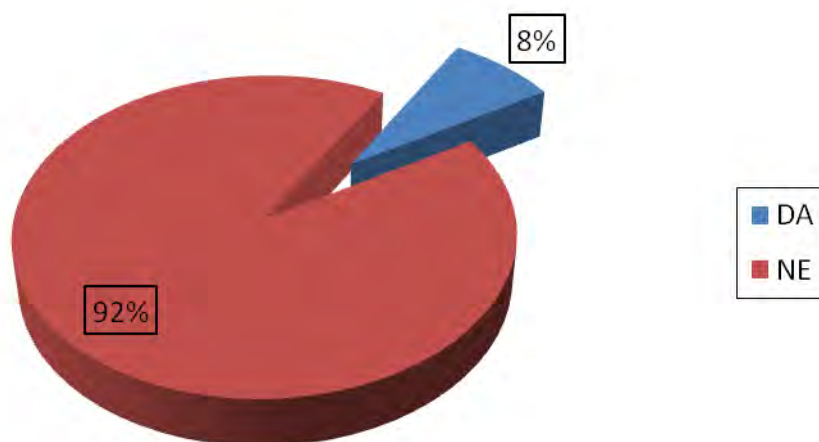

Graf 3

Skoraj 10% učencev zadnje triade na naši šoli košarko trenira. Med klubi v kateri trenirajo, izstopa košarkarski klub Keleja, v katerem trenira kar 63, 6% tistih, ki trenirajo košarko. Preostali pa trenirajo v KK Zlatorog in KK Celjski vitezi.

3.1.6 Gledanje tekem državnega prvenstva

➤ Tekme slovenskega državnega prvenstva niso množično obiskane

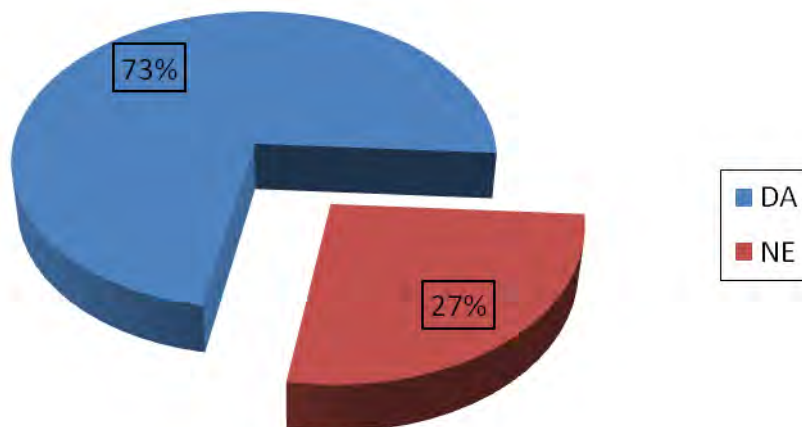

Graf 4

Veliko je tekem, ki jih lahko spremljamo v živo. Zanimalo naju je, koliko se anketiranci udeležujejo prvenstev kot gledalci v dvoranah.

Po pričakovanju je kar 92% anketirancev obkrožilo odgovor, da se kot gledalci ne udeležujejo tekem slovenskega državnega prvenstva. S tem sva potrdila hipotezo, da naši učenci v živo ne spremljajo tekem slovenskega državnega prvenstva. Verjetno pa tekme raje spremljajo po televiziji.

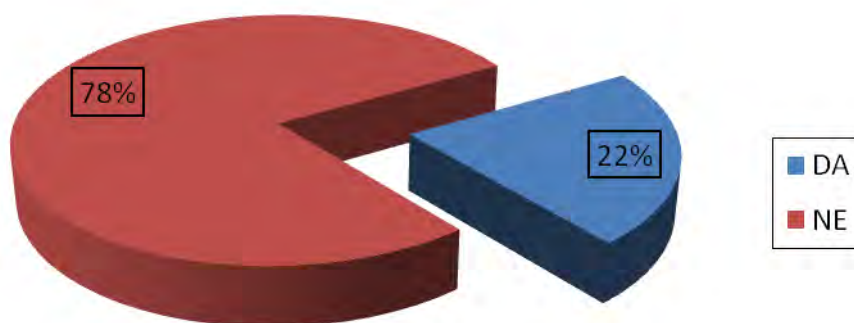
3.1.7 Poznavanje pravil košarke

Graf 5

Veliko učencev, kar 73%, pozna pravila košarke. Poznavanje pravil ni pogojeno s tem ali košarko trenirajo. Pravila poznajo namreč tudi tisti, ki jim pomeni košarka druženje s prijatelji, pa tudi takšni, ki jim košarka ni všeč. Z osnovnimi pravili košarke se namreč seznanijo tudi v šoli pri pouku športne vzgoje.

3.1.8 Košarkarski vzornik

Graf 6

Med anketiranimi učenci prevladuje delež takšnih, ki nimajo košarkarskega vzornika, kar 78%. Takšen odgovor sva tudi pričakovala, saj vzornika iščemo v stvareh, kjer se želimo dokazati in nekaj doseči.

3.2 Intervju s trenerjem košarke

Pogovarjala sva se s trenerjem iz košarkarskega kluba Keleja, g. Bibič Matijem, pri katerem tudi sama pridobivava znanja o košarkarski igri.

"Zakaj ste se začeli ukvarjati s košarko?"

"Košarka mi je bila všeč in sem jo rad igral. Tako me je opazil eden od trenerjev in me povabil v svojo ekipo."

"Kdaj in kako ste se prvič srečali s košarko?"

"Že v nižjih razredih osnovne šole smo s prijatelji igrali košarko, kasneje pa sem se pridružil šolski ekipi."

"Katera tekma iz začetkov vam je ostala v spominu?"

"Tekma proti 3. OŠ, kjer je zgrešil "zicer" v zadnji sekundi."

"Za katero moštvo ste igrali?"

"Za Kelejo, Laško, Šentjur in Polzelo."

"Je bila tehnika igre na začetku vašega košarkaškega udejstvovanja ista kot danes?"

"Ne, veliko slabša. V igri je bilo veliko manj akcije, pa tudi način igranja je bili nekoliko drugačen."

"Ste se tudi sicer veliko športno udejstvovali?"

"Da, vendar je bila košarka vedno moja velika ljubezen."

"Delo z mladimi-kako ste to začeli, kdaj in zakaj?"

"Na žalost sem moral zaradi poškodbe prehitro končati kariero. Ker pa sem želel obdržati stik s košarko, sem se odločil za trenersko delo. Predvsem pa rad delam z mladimi in bi v Celju rad dvignil raven košarke."

"Koliko časa ste že trener?"

"Pol leta."

"Kaj bi svetovali mladim, ki se ukvarjajo s košarko?"

"Naj se ukvarjajo s športom, ubogajo navodila trenerjev in naj ne zahajajo v slabo družbo."

4 ZAKLJUČEK

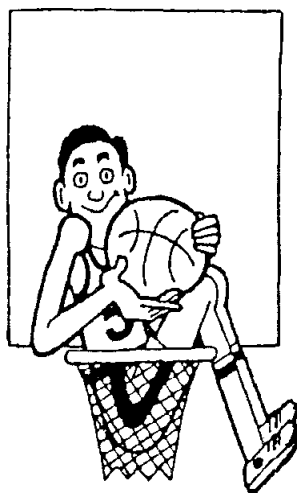
Za naju je košarka najlepša izmed iger. Bolj, ko to igro obvladaš, bolj uživaš v njej. Ob igranju ti ni pomembno, da se moraš zaradi košarke marsičemu odpovedati. Na poti do uspeha ni dovolj le nadarjenost, ampak predvsem vztrajnost. Le te nama ne manjka. Prvo stopničko, to je vstop v košarkaški klub sva že prestopila. Naučila sva se precej novega, pridobila sva pri tehniki igre in še marsikaj. Veva pa, da bova morala na najini košarkaški poti prestopiti še veliko stopničk, da bova dosegla kar želiva.

Kaj pa najini vrstniki?

Oni nad košarko niso tako navdušeni kot midva. Najraje jo igrajo s prijatelji v prostem času, le 10% pa se z njo ukvarja tako intenzivno kot midva, torej košarko trenirajo. Od enajstih učencev, ki so odgovorili, da košarko trenirajo, jih kar sedem, to je 63, 3% trenira v istem klubu kot midva, to je košarkarski klub Keleja. Ostali štirje pa trenirajo v košarkarskem klubu Zlatorog (dva učenca) in v košarkarskem klubu Celjski vitez (tudi dva učenca). V povprečju imajo treninge trikrat na teden, dva pa tudi šestkrat. Le malo učencev se kot gledalcev udeležuje tekem slovenskega državnega prvenstva. Tudi midva te tekme raje spremlja po televiziji kot pa v živo. Se pa ob spremljanju tekem vsekakor veliko naučiva, opazujemo svoje vzornike pri igri in si predstavljava, kako bova igrala v prihodnosti midva. Kljub temu, da tako malo učencev trenira košarko, pa najini vrstniki poznajo pravila košarke. To je vsekakor vzpodbudno. Če ne drugače, se s košarko vsi srečamo pri urah športne vzgoje v šoli. Naučimo se osnov košarkarske igre in spoznamo osnovna pravila. Če košarka koga bolj zanima, pa lahko sodeluje v Hudinjski košarkarski ligi, oziroma začne bolj aktivno igrati v košarkarskih klubih. Na tak način sva tudi midva pred tremi leti prestopila prag košarkarskega kluba Keleja. Še vedno pa zelo rada igra v Hudinjski košarkarski ligi. Želiva si tudi, da bi naša šola sodelovala v Šolski košarkarski ligi (ŠKL).

Z najino raziskovalno nalogo sva se dotaknila le temelja košarke. Veliko vprašanj je ostalo še odprtih, neraziskanih in bi se dalo o njih še podrobneje razpravljati. Letos sva si zastavila za nalogo odkriti v kolikšni meri je košarka priljubljena na naši šoli. Izkazalo se je, da je priljubljenost kar precejšnja. Vsekakor bi se splačalo to izkoristiti in na področju košarkarskega življenja na naši šoli narediti še več. Tudi sama se bova potrudila po najboljših močeh, da bi pripomogla k izboljšanju možnosti ukvarjanja s tem zanimivim in ne dragim športom. V času, v katerem živimo, polnem stresa, hitenja in številnih obveznosti, je pomembno, da se veliko gibljemo, da preživimo prosti čas kvalitetno, da delamo to kar nas veseli in da to počnemo z ljudmi, ki jih imamo radi in se v njihovi družbi dobro počutimo. Košarka, kot moštveni šport, vsekakor je priložnost za vse to.

Torej, igraymo košarko!

5 SEZNAM UPORABLJENIH VIROV

5.1 Seznam literature

- ❖ Žibrat Miha: Košarka od začetkov do danes, Izdano v samozaložbi, 1996
- ❖ Vancil Mark: NBA-Osnove košarke, Založba Educa, Nova Gorica, 1999
- ❖ <http://sl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%A1arka>
- ❖ <http://luka.najhitrejsi.com/index.html>
- ❖ <http://kosarka.awardspace.com/index.html>
- ❖ http://www.kzs-zveza.si/kzs/dokumenti/Kosarkarska_oprema2004.pdf

5.2 Seznam slikovnih virov

- ❖ Slika 1: **Prizor s tekme v korbball-u leta 1892**, str. 3
vir: Žibrat Miha: Košarka od začetkov do danes, Izdano v samozaložbi, 1996
- ❖ Slika 2: **Ženske pri igranju korbball-a**, str. 4
vir: www.spekteronline.net/clanek.asp?id=977
- ❖ Slika 3: **Igrišče za korbball**, str. 4
vir: www.tb-stoecken-korbball.de/pages/spielbetrie...
- ❖ Slika 4: **Dr. James Naismith**, str. 5
vir: www.s-gim.kr.edus.si/.../iSKRO/new_page_1.htm
- ❖ Slika 5: **Moštvo Olympia iz leta 1954**, str. 8
vir: Žibrat Miha: Košarka od začetkov do danes, Izdano v samozaložbi, 1996
- ❖ Slika 6: **Igrišče današnje košarke**, str. 9
vir: sl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%A1arka
- ❖ Slika 7: **Prizor s košarkarske tekme**, str. 10
vir: www.union.olimpija.com/20/20/5891/

6 PRILOGE

- anketni vprašalnik

ANKETA:

Sva učenca osmega razreda in sva se v tem šolskem letu odločila izdelati raziskovalno nalogo o priljubljenosti košarke na naši šoli. Prosiva vas, da si vzamete malo časa in izpolnite anketni vprašalnik. Anketa je popolnoma anonimna. Prosiva vas tudi, da navajate le resnične podatke. Le te bova uporabila izključno v raziskovalne namene.

Hvala za razumevanje in sodelovanje !

SPOL : M Ž

RAZRED: 7. 8. 9.

1. Košarka je najin najljubši šport. Ali bi lahko trdil tudi zase?

- a) Da
- b) Ne

2. Se s košarko tudi ukvarjaš?

- a) Treniram
- b) Včasih igram s prijatelji
- c) Košarka mi ni všeč

3. Če košarko treniraš, napiši v katerem klubu in kolikokrat na teden imaš trening.

Treniram v klubu _____

Trening imam _____

4. Se kot gledalec udeležuješ tekem slovenskega državnega prvenstva?

- a) Da
- b) Ne

5. Poznaš pravila košarke?

- a) Da
- b) Ne

6. Imaš kakšnega košarkaškega vzornika?

- a) Da
- b) Ne

7. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril/a da, napiši kdo je tvoj vzornik:

Hvala za sodelovanje!